

ขันทองพยับบาท

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Suregada multiflorum* (A.Juss.) Baill

วงศ์ : EUPHORBIACEAE

ลำต้น :

ลำต้นมีความสูงประมาณ 7-13 เมตร ลำต้นตั้งตรง เป็นทรงพุ่มแน่นทึบ แตกกิ่งก้านค่อนข้างกลม กิ่งก้านอ่อนและห้อยลู่ลง ที่กิ่งจะมีขนรูปดาว เปลือกต้นเป็นสีน้ำตาลแก่และแตกเป็นร่องแบบตื้น ๆ ตามยาว เนื้อไม้เป็นสีขาว

ใบ :

ใบหนาแข็งและดกทึบ โดยใบเป็นใบเดี่ยว ออกตรงข้ามกันเป็นคู่ๆ ลักษณะของใบเป็นรูปหอกแกมรูปขอบขนาน ปลายใบแหลมหรือมน โคนใบแหลม ส่วนขอบใบจักเป็นซี่ฟัน

ดอก :

ดอกมีกลิ่นหอม สีเขียวอมสีเหลืองอ่อน ออกดอกเป็นช่อสั้น ๆ ตามซอกใบ ในช่อดอกจะมีดอกอยู่ประมาณ 5-10 ดอก อยู่ตรงข้ามกับใบ ดอกมีใบประดับลักษณะเป็นรูปหอกปลายแหลม ส่วนดอกจะเป็นแบบแยกเพศแยกต้นและไม่มีการติดดอก ออกดอกในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม

ผล :

ผลมีลักษณะเกือบกลม ผิวผลเกลี้ยง ผลอ่อนเป็นสีเขียว เมื่อสุกแล้วจะเปลี่ยนสีเหลืองอมส้ม แตกตามพู ภายในผลจะมีเมล็ดอยู่ประมาณ 3 เมล็ด เมล็ดมีลักษณะค่อนข้างกลม มีขนาดประมาณ 7-8 มิลลิเมตร เมล็ดเป็นสีน้ำตาลเข้มและมีเนื้อบาง ๆ สีขาวหุ้มเมล็ดอยู่ โดยจะติดผลในช่วงเดือนเมษายนถึงเดือนมิถุนายน

สรรพคุณ :

- เป็นยาบำรุงเหงือก ยาชา ยาถ่าย ยาระบาย ยาฆ่าพยาธิ
- ช่วยแก้ไข้ แก้ลมและโลหิตเป็นพิษ ช่วยแก้ปวดพิการ ช่วยแก้พิษต่างๆ
- ช่วยรักษาการโรค ช่วยรักษาโรคตับพิการ รักษาอาการปวดไขข้อ

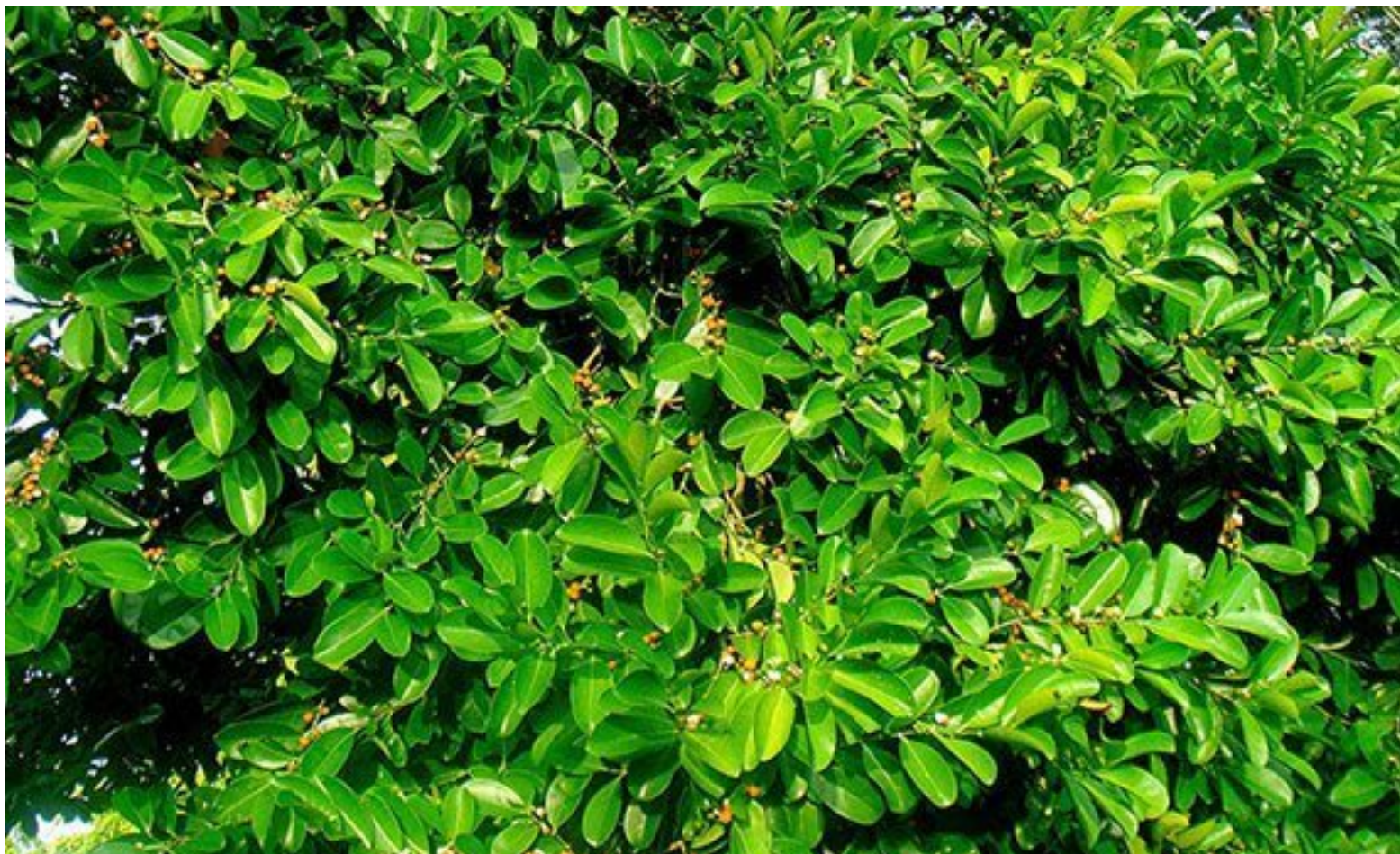
ประโยชน์ :

- เนื้อไม้มีพิษ ใช้เป็นยาเบื่อ
- นำมาทำเครื่องมือหรือทำเครื่องจักสาน
- ปลูกเป็นไม้ประดับ

ชื่ออื่น :

ดุกใส ยางปลอก ยายปลวก อ้อสะพานควาย ดุกหิน ข้าวตาก มะดุกเลื่อม ขันทอง ขุนทอง กระดุก ป่าชำหมอง ดุกไทร ขอบนางนัง สลอดน้ำ มะดุกดง ข้าวตาก ขนุนดง เจิง

มีเขตการกระจายพันธุ์ในเขตเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในแถบประเทศอินเดีย พม่า ไทย อินโดจีน และในคาบสมุทรมลายู

อ้างอิง :

- <https://medthai.com/ขันทองพญาบาท>
- <https://phar.ubu.ac.th/herb-DetailPhargarden/206>